

Teza: skazanie w trybie art. 335 k.p.k. a niezgodniony wymiar zakazu wykonywania patronatu.

Obwiniony, skazany bez przeprowadzenia rozprawy w trybie art. 335 k.p.k., który uzgodnił z rzecznikiem dyscyplinarnym karę zawieszenia prawa do wykonywania zawodu na 5 lat, w świetle art. 447 § 5 k.p.k. nie może skutecznie składać środka zaskarżenia przeciwko uzgodnionej karze. Nie był natomiast przedmiotem uzgodnienia zakaz prawa wykonywania patronatu na lat 10. Zakaz prawa wykonywania patronatu jest obligatoryjnie orzekany w przypadku wymierzenia kary zawieszenia prawa do wykonywania zawodu. Sąd pierwszej instancji, uzasadniając wymiar zakazu wykonywania patronatu, odwołał się w sposób właściwy do motywów, którymi kierował się przy orzekaniu kary zawieszenia prawa do wykonywania zawodu.

Sygn. akt WO-186/20

ORZECZENIE

z 22 kwietnia 2021 r.

**Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie w składzie:
Przewodniczący: S WSD Piotr Karwat - sprawozdawca**

Sędziowie: S WSD Rafał Rybnik

S WSD Jerzy Wasiluk

Protokolant: Adam Wolan

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego Anny Kończyk

po rozpoznaniu 22 kwietnia 2021 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy radcy prawnego M. K., wpisanego na listę radców prawnych OIRP w K. pod numerem (...)

obwinionego na podstawie art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w zw. z art. 11 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego o to, że:

1)

W okresie od nieustalonego dnia grudnia 2007 r. do 18 grudnia 2007 r. w T., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wprowadził w błąd przedstawicieli Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w G. co do istotnej okoliczności warunkującej udzielenie pożyczki, tj. istnienia zgody jego ówczesnej żony G. K., na zaciągnięcie przez niego pożyczki, czym doprowadził Wojewódzki Sąd Administracyjny w G. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem poprzez udzielenie mu pożyczki, przy czym pożyczka ta została w całości spłacona przed wszczęciem postępowania karnego,

2)

W okresie od nieustalonego dnia stycznia 2009 r. do 19 stycznia 2009 r. w T., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wprowadził w błąd przedstawicieli Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w G. co do istotnej okoliczności warunkującej udzielenie pożyczki, tj. istnienia zgody jego ówczesnej żony G. K., na zaciągnięcie przez niego pożyczki, czym doprowadził Wojewódzki Sąd Administracyjny w G. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem poprzez zmianę warunków spłaty pożyczki udzielonej mu na mocy umowy numer (...) z 18 grudnia (...), przy czym pożyczka ta została w całości spłacona przed wszczęciem postępowania karnego,

3)

W okresie od nieustalonego dnia grudnia 2010 r. do 30 grudnia 2010 r. w T., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wprowadził w błąd przedstawicieli Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w G. co do istotnej okoliczności warunkującej udzielenie pożyczki, tj. istnienia zgody jego ówczesnej żony G. K., na zaciągnięcie przez niego pożyczki, czym doprowadził Wojewódzki Sąd Administracyjny w G. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem poprzez udzielenie mu pożyczki,

4)

30 grudnia 2010 r. w G. wprowadził w błąd sędziów Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w G., B. K. i G. J., co do istnienia zgody jego żony G. K. na zawarcie przez niego umowy pożyczki,

z powodu odwołania obwinionego od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w K. z 23 lipca 2020 r., sygn. akt: D 215/X/20

orzeka:

1.

utrzymuje w mocy zaskarżone orzeczenie;

zasądza od obwinionego koszty postępowania przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym w zryczałtowanej wysokości 1.500,00 (słownie: jeden tysiąc pięćset) zł płatne na rzecz Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie.

Uzasadnienie

Wnioskiem o ukaranie z 11 lutego 2020 r. Rzecznik Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w K., wniósł o ukaranie radcy prawnego M. K., zarzucając mu popełnienie przewinień dyscyplinarnych określonych w art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych („urp”) w zw. z art. 11 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego („kerp”), polegających na tym, że:

1)

W okresie od nieustalonego dnia grudnia 2007 r. do 18 grudnia 2007 r. w T., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wprowadził w błąd przedstawicieli Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w G. co do istotnej okoliczności warunkującej udzielenie pożyczki, tj. istnienia zgody jego ówczesnej żony G. K., na zaciągnięcie przez niego pożyczki, czym doprowadził Wojewódzki Sąd Administracyjny w G. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem poprzez udzielenie mu pożyczki, przy czym pożyczka ta została w całości spłacona przed wszczęciem postępowania karnego,

2)

W okresie od nieustalonego dnia stycznia 2009 r. do 19 stycznia 2009 r. w T., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wprowadził w błąd przedstawicieli Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w G. co do istotnej okoliczności warunkującej udzielenie pożyczki, tj. istnienia zgody jego ówczesnej żony G. K., na zaciągnięcie przez niego pożyczki, czym doprowadził Wojewódzki Sąd Administracyjny w G. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem poprzez zmianę warunków spłaty pożyczki udzielonej mu na mocy umowy numer (...) z 18 grudnia (...) przy czym pożyczka ta została w całości spłacona przed wszczęciem postępowania karnego,

3)

W okresie od nieustalonego dnia grudnia 2010 r. do 30 grudnia 2010 r. w T., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wprowadził w błąd przedstawicieli Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w G. co do istotnej okoliczności warunkującej udzielenie pożyczki, tj. istnienia zgody jego ówczesnej żony G. K., na zaciągnięcie przez

niego pożyczki, czym doprowadził Wojewódzki Sąd Administracyjny w G. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem poprzez udzielenie mu pożyczki,

4)

30 grudnia 2010 r. w G. wprowadził w błąd sędziów Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w G., B. K. i G. J., co do istnienia zgody jego żony G. K. na zawarcie przez niego umowy pożyczki.

Wraz z wnioskiem o ukaranie Rzecznik Dyscyplinarny złożył wniosek o orzeczenie uzgodnionej z obwinionym kary dyscyplinarnej, tj. kary zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego na okres 5 lat. W toku postępowania obwiniony, w trybie art. 343 § 5a kpk w zw. z art. 447 § 5 kpk został pouczone, że w razie uwzględnienia wniosku złożonego na podstawie art. 335 kpk podstawą odwołania od orzeczenia nie mogą być zarzuty określone w art. 438 pkt 3 i 4 kpk związane z treścią zawartego porozumienia.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w K. („OSD”), orzeczeniem z 23 lipca 2020 r., uznał obwinionego za winnego zarzucanych mu czynów. Za ten czyn OSD wymierzył obwinionemu kary zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego na okres 5 lat oraz zakazu wykonywania patronatu na okres 10 lat (za każde przewinienie) oraz karę łączną zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego na okres 5 lat i zakazu wykonywania patronatu na okres 10 lat.

Ponadto OSD zasądził od niego kwotę 1 250 zł tytułem zryczałtowanych kosztów postępowania.

Obwiniony, w ustawowym terminie, wniósł odwołanie w części dotyczącej kary, w którym, powołując się na art. 438 pkt 1, 2 i 3 w zw. z art. 427 § 1 kpk, zarzucił obrazę przepisów prawa materialnego i procesowego, tj. art. 64 ust. 1 i art. 65 ust. 1 pkt 4 urp w zw. z art. 387 § 1 i 2 kpk w zw. z art. 11 ust. 1 kerp, polegającą na wymierzeniu kary łącznej na maksymalny okres 5 lat zawieszenia prawa do wykonywania zawodu oraz na maksymalny okres 10 lat zakazu wykonywania patronatu, chociaż OSD brał pod uwagę okoliczności łagodzące, np. dotychczasową niekaralność i spłatę pożyczki przed wszczęciem postępowania.

Ponadto obwiniony podał, że w jego sytuacji rodzinnej, finansowej i zdrowotnej tak długie okresy, w szczególności zawieszenia prawa do wykonywania zawodu, spowodują bardzo duże perturbacje i następstwa, w szczególności brak możliwości znalezienia innego źródła zarobku i utrzymania się.

Obwiniony zażądał zmiany zaskarżonego orzeczenia w zakresie kar poprzez ich obniżenie do lat 3 - w przypadku zakazu wykonywania zawodu i do lat 5 - w przypadku zakazu wykonywania patronatu.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje:

Wyższy Sąd Dyscyplinarny („WSD”), rozpatrując sprawę w zakresie zaskarżenia, w pełni podziela i przyjmuje za własne ustalenia poczynione przez OSD. Dowody zgromadzone w postępowaniu nie pozostawiają wątpliwości co do trafności wszystkich poczynionych ustaleń.

Na wstępie WSD zauważa, że na podstawie art. 433 § 1 kpk - jako sąd odwoławczy - jest zobowiązany do rozpoznania sprawy w granicach zaskarżenia. W niniejszej sprawie konieczne okazało się dokonanie wykładni złożonego odwołania w zakresie granic zaskarżenia, ponieważ obwiniony początkowo wskazał, że zaskarżać orzeczenie „w części co do kary”, jednakże w dalszej części odwołania sformułował zarzuty jedynie wobec kary łącznej, przy czym powołując się na podstawy prawne zarzutów, nie wymienił przepisów o karze łącznej (art. 65¹ urp), natomiast powołał się na przepis stanowiący podstawę wymierzenia mu kar jednostkowych (art. 65 ust. 1 pkt 4 urp). Biorąc pod uwagę powołaną treść odwołania w zakresie granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów, a także uzasadnienie odwołania, WSD doszedł do przekonania, że granice zaskarżenia obejmują całość orzeczonych kar, a nie tylko karę łączną.

Powołane podstawy prawne zarzutów sugerują, że obwiniony dopatruje się w zaskarżonym orzeczeniu uchybień określonych w art. 438 pkt 1 i 2 kpk, które to przepisy zresztą przywołuje (a dodatkowo - z zupełnie niezrozumiałych

przyczyn - powołuje art. 438 pkt 3 kpk). Niemniej jednak zarówno granice zaskarżenia, treść zarzutów, ich uzasadnienie jak i treść żądania, nie pozostawiają wątpliwości, że odwołanie zmierza wyłącznie do zakwestionowania wysokości wymierzonych kar. Innymi słowy, odwołanie opiera się na zarzutach mających swą podstawę w art. 438 pkt 4 kpk.

W takim stanie rzeczy należy zauważyć, że okoliczność, iż obwiniony uzgodnił z rzecznikiem dyscyplinarnym karę zawieszenia prawa do wykonywania zawodu na 5 lat, w świetle art. 447 § 5 kpk, obwiniony nie może skutecznie składać środka zaskarżenia przeciwko uzgodnionej karze, o czym obwiniony został pouczony.

Nie był natomiast przedmiotem uzgodnienia zakaz prawa do wykonywania patronatu na lat 10. W tym zakresie WSD, rozpatrując zarzut odwołania co do istoty, zważył co następuje.

Zakaz prawa do wykonywania patronatu jest obligatoryjnie orzekany w przypadku wymierzenia kary zawieszenia prawa do wykonywania zawodu (art. 65 ust. 2b urp). OSD, uzasadniając wymiar zakazu, odwołał się przede wszystkim do motywów, którymi kierował się przy orzekaniu kary zawieszenia prawa do wykonywania zawodu. Chodzi zatem - sięgając do uzasadnienia orzeczenia odnoszącego się do kary - o stopień społecznej szkodliwości, cel zapobiegawczy i wychowawczy oraz rodzaj i stopień naruszonych przez obwinionego obowiązków, który uznał za znaczny. OSD ocenił także, że wymierzona kara zdolna jest umocnić w społeczeństwie przekonanie, że czyn, którego dopuścił się obwiniony, spotkał się z adekwatną, skuteczną i nieuchronną reakcją OSD. Jeśli zaś chodzi o sam patronat, OSD wskazał, że instytucja ta służyć ma nie tylko możliwości zdobywania doświadczenia zawodowego i praktycznej nauki zawodu „pod okiem” patrona, ale powinna również przygotować aplikanta radcowskiego do wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki zawodowej. Patron musi zatem nie tylko dawać przykład, ale nade wszystko być wiarygodnym i godnym zaufania dla aplikantów.

WSD w pełni podziela wszystkie wskazane zapatrywania OSD i uznaje wymiar zakazu wykonywania patronatu za właściwy. Dodatkowo należy podkreślić, że motywy wymiaru podstawowej kary, którymi OSD słusznie kierował się przy dokonywaniu wymiaru patronatu, powinny skłaniać do zachowania odpowiednich proporcji, przy jednoczesnym unikaniu automatyzmu. Skoro zatem motywy powyższe skłoniły OSD do uznania maksymalnego czasu zawieszenia prawa wykonywania zawodu za adekwatny, należało również zakaz wykonywania patronatu rozpatrywać w górnej granicy ustawowego zagrożenia, o ile nie zaszyłyby okoliczności uzasadniające niższy wymiar. W niniejszej sprawie WSD nie dostrzega takich okoliczności.

Powolywane przez obwinionego warunki rodzinne, finansowe i zdrowotne mogłyby mieć ewentualnie znaczenie przy rozpatrywaniu wymiaru zawieszenia prawa do wykonywania zawodu, co - jak wskazano wyżej - nie mogło być przedmiotem rozpatrzenia przez WSD. Okoliczności te nie mają natomiast znaczenia przy rozpatrywaniu wymiaru zakazu wykonywania patronatu.

O kosztach WSD orzekł na podstawie art. 70⁶ ust. 2 urp w zw. z § 1 ust. 1 pkt 2 uchwały nr 86/IX/2015 Krajowej Rady Radców Prawnych z 20 marca 2015 r. w sprawie zryczałtowanych kosztów postępowania dyscyplinarnego.